

s strojem naribali in kadi napolnili. Čudno se mi je zdelo, da so zadnje na tak način naribali, kakor naše gospodinje repo. ne pa da bi ga bili zmučkali na mlinu, kateri to delo veliko hitreje opravlja. Večina obiskovalcev razstave se je za razlojnik najbolj zanimala in so težko čakali na to, kakošen da bo mošt. Tudi jaz sem ga okusil, ali zdelo se mi je, da je imel preveč okus po vodi. Po mojem mnenju se razlojnik ne bo obnesel; prvič stane preveč, potrebuje veliko prostora in v zrihanem ali zmučkanem sadju še vedno mošt ostane in to se mora torej pozneje stisniti v stiskalnici. Mogoče, da ima razlojnik še druge dobre lastnosti, o tem se pa nisem mogel prepričati ali zvedeti. Upam, da bomo s časom od zvedencev, kateri so razlojnik popolno skusili, zvedeli, kako se obnese.

Grof Attems bil je predsednik razstave in je za njo največ žrtvoval.

Sušilnic bilo je 17 razstavljenih, in za nje so bili velika darila razpisali. Večidel vsi tekmovalci so imeli v zapisnikih sušilnice narisane, da se je lahko umelo, kakošnje so tudi od znotraj, kajti nekatere so bile prav visoke, celo do 5 metrov. Več sušilnic so Prusi razstavili in jih v tretja nebesa hvalili; to je že njih navada, pa zvedenci so presodili, da ima Avstrija sama boljše sušilnice, kakor pa zunanje države. To je na čast Avstriji, ter se ji ne more očitati, da pridejo vse nove dobre reči le iz Prusije. V Avstriji je grof Attems sušilnice po svojih skušnjah velikoboljšal.

Drugi in tretji dan, t. j. 3. in 4. oktobra so začeli sušiti. Pri vsaki sušilnici bili so veliki zaboji jabelk. katera so s stroji olupili sredinek iztrebili in na kosce zrezali. Sadje za sušenje mora biti zdravo in zrelo. Nezrelo, obtočeno in črvido sadje ni dobro za sušenje, in tudi sladko sadje ne velja, ker skuhano ostane preveč usnjasto. Na kosce narezano sadje, namreč jabelka, hruške, koloraba itd. se mora brž, ko je zrezano v slano vodo zmetati. kajti če bi le par minut na zraki stalo, zgubilo bi svojo natorno barvo. Za na 10 litrov vode se vzame 30 gramov soli. Kdor bi sadje sušil, naj si to zapomni!

V sušilnici srednje velikosti se posuši v 12 urah po 3—400 kilogramov jabelk. Ko je bilo sadje posušeno, razstavili so ga lastniki sušilnic na ogled in poskušnjo in bilo je kaj lepo belo in okusno.

Dunajske gospé so ga občudovale in nekatere še celo poznale niso, kaj je bilo. Ko so ga okusile, kupovale so ga pridno in si ga naročale. Zdravo in belo posušeno sadje bi se lahko prodalo in gospodinje bi ga v kuhinjah gotovo obrabljale, ker se dajo iz njega različne jedi napraviti in za bolnike bi bilo kuhano zdrava pijača.

Kilogram suhega sadja velja: jabelka 80 kr. do 1 gld., hruške cele 70 kr., zrezane 60, češnje 40—70, paradižke (jabelka) fl. 2—2.40, gobe fl. 1—2, peteržilno korenje fl. 2—3, cigura pa fl. 8—10.

O pridelovanju cigure pozneje. Sušiti se da tudi hmelj, bučno seme, salata, grah, čebulj, fižol, krompir, repa itd. Posušena zelenjava se namo v skledo z mrzlo vodo napolnjeno in potrebuje 5—8 ur, preden se razmoči. Na tak način bi lahko po zimi vedno svežo zelenjavo dobili! To bi bilo le za ljudi po mestih, ki nimajo svojih kleti, na deželi si nam pa zelenjave ni treba sušiti, ker v kletih ostane itak celo zimo, če je le redno shranjena. Sušilnice bi bile za sadje in ciguro največje važnosti in le škoda, da sliv nobena prav dobro ne suši.

Vem, da bi marsikateri vprašal, kako se napravi in koliko stane sušilnica!

Na Dunaji je prvo darilo dobila tista, ki jo je montanska družba v Gradci razstavila. Ta ima 36 lesa po 1 štirjaški meter. Te visijo na štirih verigah in se premikajo navzgor. Takošnje so menda še le samo 4 v Evropi. To sušilnico na tenko popisati ni lahko, posuši v 12 urah 6—700 klg. sirovega sadja in velja dva tisoč goldinarjev. Pri nas je ne bode menda tudi nihče kupil. Največ jih je pri nas Dr. Ridero-vih po amerikanskem načinu v rabi. Taka se lahko vidi v Mariborski vino- in sadjerejski šoli in ta je za občine in posestnike najbolja. (Konec prih.)

Dopisi.

Iz Očeslavec. (Ščavniško sadjarsko društvo.) Tudi lepa Ščavniška dolina si hoče postaviti trajni pomnik 40letnice našega presvetlega cesarja F. J. I. A kje in kaj bode tisti pomnik? Na prijaznem griči Kreftovem v Očeslavcih bode vrt „Ščavniškega sadjarskega društva“ in obsega celi oral rodovitne zemlje. Že pred koncem l. 1888 potrdila je visoka namestnija v Gradci društvena pravila in letos v nedeljo, dne 27. prosinca ob dveh popoldne volil se bo pod pošteno kmečko streho g. Al. Krefta v Očeslavcih pravi odbor. Kdor je prijatelj sam sebe, kmeta in naroda slovenskega, vedel bo ceniti stan tega društva dandanes, ko nam zakleti ušivi sovražnik vinskih gorci vedno bližje in bližje prihaja. Bog nas je obvaruj! Ali gorjé kmetovalcem, ko bi se trtna uš tudi kedaj semkaj na rob Ščavniške doline priklatala! Gorjé! Slovenske gorice so, kakor naravnost svet za sadje. Rodna, morska tla, lepa lega milo podnebje pač kaj dobro vpliva na razvoj žlahtnega sadu. Sam Dunaj že se je pohvalno izrazil o plemenitosti naših jabelk in hrušk. Zatoraj možjé, gospodarji, Slovenci, Ščavničarji,

ske: na laškem vse Laške. Nikoli nikjer pri drugem narodu nisem videl slovenskih: a tukaj na trdo slovenski zemlji, tu so napisi nemški! Ali ni to norost? Potem pa se moško postavijo in rečejo: Slovenci smo. Ako ste Slovenci, pa pokažite to javno, pred vsemi ljudmi; ali vas je morda sram, da bi imeli slovenske napise? Ako vas je sram, sram vas bodi! Kaj neki morejo tuji misliti o nas Slovencih, ker tako sami sebe smešimo! Smejejo se nam, pa je. Pa to ni le samo v Žalci; saj tudi v Žalci najdeš „pivarno“; tudi povsod drugod po vseh trgih in mestih na slovenskem Štajarji ni boljše; kamor koli greš, povsod enaki stari greh. Pa pravijo: e kaj; naj bo napis, kokoršnji hoče, da sem le jaz Slovenec! Ali čuj, ako bodem jaz nosil nemški trak, pa bodem trdil, da sem Slovenec, ali mi ne bode vsak v lice plunil? Ako hočemo Slovenci biti in tudi kot taki spoštovani biti, ne smešimo sami sebe; pokažimo, da stanuje todi v resnici slovenski rod; proč toraj z vsemi nemškimi napisi po Slovenskem!

Iz Maribora. (Nekaj za posle.) Nekaj posebnega in skoraj čudnega moram poročati, kar denešnji — zlasti po mestih — redkokedaj doživimo. V Mariboru je pri g. baronu G. L. več let služila deklina iz poštene kmečke hiše v Slov. goricah. Bog jej pošlje ženina in zdaj se je omožila. Toda to ni kaj čudnega, da se je omožila, saj se to tudi drugim dekletom nagodi, pa to je bilo jako lepo, da gospa baroninja deklina ni pustila iz svojega hrama do tiste ure, ko je šla nevesta pred altar, in da je sama baroninja že cele tjedne skrbela za gostovanje in je tudi bližje rodini služila imenitno gostijo. Baron in baroninja sta se sama gostije vdeležila in sta presrečni nevesti tudi napivala ter jej vso srečo želela. Ravno zbog tega pa, ker skrbi gospoda za svojo družino, kakor za otroke svoje, zato pa jim ni treba poslov iskati, ampak silijo jim v hišo, če je kakšna služba prazna in če kateri mora oditi, kakor sedaj nevesta, gre s solznimi očmi od hiše. Taka je res prava, krščanska gospodinja, ki ima svoje posle kakor svoje otroke in ne, kakor sužnje, in tak je res plemenit gospodar, od katerega bi se drugi, ki za svojo družino nimajo nikdar prijazne besede, lahko kaj naučili. — Pri sladkem vinu je gostom prišla dobra misel, da hočejo za dijaško kuhinjo nekaj zložiti. Precej je položila g. baroninja cekin, g. baron pa dvajsti srebrnikov in oni drugi gostje so nabrali 6 fl. 40 kr. Živili!

Iz Slov. Bistrice. (Ženitovanje.) Ker se je pričel čas ženitovanj, zato se je priredila lična knjižica pod naslovom „Ženitovanje“. Ta „ženitni običaj“ je izšel pred nekaj leti v „Slov. Gospodarji“, potem pa v knjigi „Črtice“, katero je izdala Matica Slovenska v Ljubljani. Ker

pa ni bilo tako moči dostim s tem delcem ustreči, zato je bil pisatelj te knjižice od mnogih opominjan, da bi ta „ženitni običaj“ v posebni knjižnici dal tiskati. Po prvih dveh natisih se je slednje čase dosti popraševalo, zato se je zopet priredil ves predelan tretji natis. Slovenci, sezite zopet po tej knjižici! Ko bode ta iztis po večjem razprodan, imam zopet priredjenih nekoliko okroglih pesmic in druge nedolžno-šaljive tvarine, da se bode v četrti natis knjižici pridjalo, poštenim Slovencem za dobro voljo, tudi poduk in kratek čas. Slovenci, sezite torej po tej mični, lični knjižici, katera se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru samo za 15 kr., po pošti pa 18 kr. Da bi ta knjižica ceneje med ljudi prišla, zato je želeli, da bi č. g. duhovnici in drugi rodoljubi za svoje farmane in okoličane v večjih zavojih iz tiskarne sv. Cirila knjižice naročili. Tedaj še enkrat: sezite, Slovenci, po tej knjižici, da bote imeli na ženitvah pošteno razveseljevanje in kratek čas. St.

Od Velike nedelje. Dne 18. t. m. šel je Franc Pevec, sin iz Runča, Velikonedeljske župnije, s svojim tovarišem, nekim viničarjem, na Stanovskem vrhu v les sekati drv. In sicer sta se bila pogodila za plačo od sežnja. Ko sta podrla neko bukev, palo je drevo takó nesrečno na tla, da je zadelo deblo Franca Pevca ter ga popolnoma pomandralo tako, da je drugi dan previden s sv. zakramenti umrl, njegov tovariš, kojega je samo vejevje zadelo, ni toliko dobil, vendar pa bo tudi on nekaj časa postelj varoval. In isti dan je v Litmerku, komaj jedno uro oddaljenem kraju od prve nesreče, podiral neki drvar tudi drva v lesu ter ravno tako nesrečno podrl, samo s tem razločkom, da je bil takoj, ko ga je drevo zadelo, mrtev ter ni imel časa za sv. izpoved. V resnici čuden slučaj, dve tako jednaki nesreči v jednom dnevu!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Na Dunaji je bival te dni princ Aleksander Battenberg, poprejšnji knez Bolgarski. Svitli cesar so princa častno vzprejeli ter so ga tudi v gostje povabili. Svet ugiblje, česa je kje princ iskal na Dunaji. — V sredo, dne 30. januarja bode prva letošnja seja v drž. zboru. — Škof v Krakovem, ima poslej čast kneza ter nosi ime „knezoškof.“ — Našim prenapetim Nemcem še ni zadosti huda „Tagespost“, v Gradci izhaja sedaj po novem letu nov tednik, „Deutsches Volksblatt.“ Kdor ne bere tega lista, tak ne ve, kaj se pravi „nemški narodnjak“. Sam večni Bog nas naj obvaruje, da ne pride gospoda te vrste k zeleni mizi! Kdor ne govori nemški, temu pojde tačas gotovo za jezik; kar izdere mu ga kak tak narodnjak. Beli kruh je, kakor zatrjuje